

MAKTAB TA'LIMIDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH USULLARI

Karomatov Axror Akram o'g'li

*Toshkent viloyati pedagogik mahorat markazi
"Aniq va tabiiy fanlarni metodikasi" o'qituvchisi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada maktab ta'limi tizimida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning dolzarbligi, asosiy yo'nalishlari hamda ularning ta'lim sifati va samaradorligiga ta'siri yoritilgan. Sun'iy intellekt asosidagi adaptiv o'qitish, avtomatlashtirilgan baholash, virtual yordamchilar va tahliliy tizimlarning pedagogik imkoniyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, maktab ta'limida sun'iy intellektni joriy etish istiqbollari va muammolari ochib berilgan.*

Kalit so'zlar: *sun'iy intellekt, raqamli ta'lim, adaptiv o'qitish, ta'lim texnologiyalari, maktab ta'limi, raqamli kompetensiya.*

KIRISH

Zamonaviy jamiyatda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim tizimini tubdan yangilash zaruratini yuzaga keltirmoqda. Bugungi kunda ta'lim jarayonida sun'iy intellekt (SI) texnologiyalaridan foydalanish nafaqat zamon talabi, balki ta'lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, maktab ta'limida sun'iy intellektdan foydalanish o'quvchilarning individual xususiyatlarini inobatga olish, bilimlarni chuqur va puxta o'zlashtirish hamda mustaqil o'rganish ko'nikmalarini shakllantirish imkonini beradi.

Maktab ta'limida an'anaviy o'qitish usullari bilan bir qatorda raqamli va innovatsion yondashuvlarni joriy etish orqali o'quv jarayonini samarali tashkil etish mumkin. Shu jihatdan, sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim jarayoniga integratsiya qilish dolzarb masala hisoblanadi.

Maktab ta'limida sun'iy intellektdan foydalanishning asosiy yo'nalishlari.

Maktab ta'limida sun'iy intellektdan foydalanish bir necha asosiy yo'nalishlarda amalga oshirilmoqda. Ulardan eng muhimi — adaptiv o'qitish tizimlaridir. Bunday tizimlar o'quvchilarning bilim darajasi, o'zlashtirish tezligi va individual ehtiyojlariga mos ravishda ta'lim mazmunini avtomatik tarzda moslashtiradi. Natijada har bir o'quvchi uchun shaxsiy ta'lim trayektoriyasi shakllanadi.

Sun'iy intellekt asosidagi virtual yordamchilar va chat-botlar ham maktab ta'limida keng qo'llanilmoqda. Ular o'quvchilarga darsdan tashqari vaqtda mustaqil bilim olish, topshiriqlarni bajarish jarayonida maslahat olish imkonini yaratadi. Bu esa o'quvchilarning mas'uliyati va mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Yana bir muhim yo'nalish — avtomatlashtirilgan baholash tizimlaridir. Bunday tizimlar test va yozma ishlarni tezkor va xolis baholash imkonini beradi. Shu bilan birga, o'quvchilarning bilim darajasi tahlil qilinib, ularning kuchli va zaif tomonlari aniqlanadi. Bu o'qituvchiga individual yondashuvni amalga oshirishda muhim yordam beradi.

Sun'iy intellektning ta'lim samaradorligiga ta'siri. Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish maktab ta'limi samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Avvalo, o'quvchilar bilimni chuqurroq va tizimli o'zlashtiradi. Chunki SI asosidagi tizimlar o'quvchilarning xatolarini tahlil qilib, ularga mos tavsiyalar beradi.

Bundan tashqari, sun'iy intellekt o'quvchilarning tanqidiy va kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Interaktiv mashqlar, simulyatsiyalar va raqamli ta'lim platformalari orqali o'quvchilar faol o'rganishga jalb etiladi. Natijada ta'lim jarayoni yanada qiziqarli va samarali bo'ladi.

O'qituvchilar uchun esa sun'iy intellekt texnologiyalari darslarni rejalashtirish, o'quvchilarning rivojlanish dinamikasini kuzatish va individual ishlash imkoniyatlarini kengaytiradi. Bu esa pedagogik faoliyat sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Maktab ta'limida sun'iy intellektni joriy etish muammolari va istiqbollari. Sun'iy intellekt texnologiyalarini maktab ta'limiga joriy etishda ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, texnik infratuzilmaning yetarli emasligi, o'qituvchilarning raqamli kompetensiyalarini oshirish zarurati hamda axborot xavfsizligi masalalari shular jumlasidandir.

Shu bilan birga, ushbu muammolarni bartaraf etish orqali maktab ta'limida sun'iy intellektdan samarali foydalanish istiqbollari keng. O'qituvchilarning malakasini oshirish, raqamli ta'lim platformalarini joriy etish va innovatsion yondashuvlarni qo'llash orqali zamonaviy ta'lim muhitini yaratish mumkin.

Xulosa.Xulosa qilib aytganda, maktab ta'limida sun'iy intellektdan foydalanish ta'lim jarayonini modernizatsiya qilish, o'quvchilarning bilim va kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Sun'iy intellekt asosidagi ta'limiy vositalar yordamida ta'lim sifati oshib, o'quvchilarning mustaqil va ijodiy fikrlash ko'nikmalari shakllanadi. Shu sababli, maktab ta'limida sun'iy intellekt texnologiyalarini keng joriy etish zamonaviy ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib qoladi.